

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

šk. god. 2022./2023.

SAŽETAK

HRV.65.HR.T.K2.12

54256

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za pisanje sažetka:

~~(Matura)~~	državna matura	
Precrtan pogrešan	Točan	Paraf (skraćeni potpis)
odgovor u zagradama	odgovor	

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne pišite** sažetak dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **80** minuta.

U ovome dijelu ispita **napišite sažetak** slijedeći **priložene upute** i **smjernice** za pisanje sažetka.

Sažetak treba imati **200 – 250** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj **neće bodovati**.

Sažetak **obvezno** napišite na **listove za pisanje sažetka**.

Pišite **čitko**. Sažetak će se bodovati s **nula (0)** bodova ako **nema** dovoljan **broj** riječi, ako ima **prevelik broj** riječi, ako je pisan **velikim** tiskanim slovima ili ako je **nečitko** napisan. Ako **pogriješite** u pisanju, na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način ispravljanja pogrešaka**.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti **skraćeni** potpis (isključivo **skraćeni** potpis, a **ne puno** ime i prezime).

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **16** stranica, od toga **3** prazne.

Pročitajte polazni tekst.

Sažetak **oblikujte** kao **zaokruženu** cjelinu s **uvodom, razradom i zaključkom**.

Pazite da Vaš sažetak bude **pravopisno, gramatički i leksički točan**.

U sažetak **morate** uvrstiti **sve smjernice**.

Sažetak **mora** imati **200 – 250** riječi.

Lea Balenović, „Neki novi klinci”

Nisu svi tinejdžeri pasivni i ne provode svi dane na mobitelu ili igrajući videoigre. Desetine tisuća tinejdžera diljem svijeta jednom tjedno izlaze na ulice i prosvjeduju protiv klimatskih promjena kako bi skrenuli pozornost odraslih na ono što oni vide kao najveću krizu koja prijeti njihovoj generaciji.

Trend je pokrenula Greta Thunberg (16) iz Švedske, koja je u kolovozu prošle godine počela izostajati s nastave kako bi sjedila ispred švedskog parlamenta zahtijevajući da se država počne pridržavati obveza iz Klimatskog sporazuma u Parizu. Iako je prošlo šest mjeseci, Thunberg i dalje svaki petak izostaje iz škole i provodi vrijeme na stepenicama koje vode u parlament, a pridružuju joj se stotine ljudi. „Odrasli često kažu da duguju mladima dati nadu. No, ja ne želim vašu nadu. Želim da paničarite i da osjećate strah koji ja osjećam svaki dan. Želim da reagirate kao što biste u vrijeme bilo koje krize jer ovo je najveća kriza koja je zadesila čovječanstvo. Moramo učiniti nešto danas jer bi sutra moglo biti prekasno”, rekla je mlada Thunberg na Svjetskom ekonomskom forumu u Davosu, a video s njezinim nastupom proširio se svijetom brzinom munje. Greta Thunberg svojim je akcijama inspirirala mnoge vršnjake i postala dominantno ime u rastućoj kampanji mladih koji pozivaju zakonodavce i korporacije da smanje emisije ugljikova dioksida te upozoravaju na već poodmaklo globalno zatopljenje. Zahvaljujući Greti i njezinim sljedbenicima, svijet je uvidio moć mladih ljudi i prihvatio činjenicu da dolazi njihovo vrijeme. U naslovima svjetskih medija sve su prisutniji tinejdžerski prosvjedi koji

se održavaju u Belgiji, Švedskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, Ujedinjenom Kraljevstvu te SAD-u i Australiji. U prosvjede se dosad uključilo više od 75 000 tinejdžera koji kažu da ne namjeravaju stati dok vlade ne poduzmu stvarne mjere protiv klimatskih promjena.

Također, kad im tko kaže da bi trebali biti u školi, a ne na ulici, znaju da taj ne vidi širu sliku. Naš se planet raspada i ako se nešto ne poduzme u sljedećih deset godina, ništa neće biti važno. Oni će završiti srednju školu, no ovo im je trenutačno najvažnije što mogu raditi. Vrijeđa ih što odrasli smatraju da ne mogu misliti za sebe jer su još uvijek djeca. To nije izlika da ih se ne sluša. Savršeno su sposobni imati vlastito mišljenje i zaslužuju da ih se čuje i razumije. Budući da su djeca, ne mogu glasati niti se kandidirati, a kad njihova generacija napokon bude mogla donositi odluke, bit će prekasno. Zato sad izostaju iz škole kako bi potaknuli na što hitniju promjenu. Vole školu i vole učiti, no više vole svoje obitelji, prijatelje i zajednicu i učinit će sve što je u njihovoj moći da svatko od njih sigurno živi. Izostaju iz škole kako bi osigurali vlastitu budućnost i budućnost onih koje vole i koje će tek voljeti. Škole u ovome slučaju toj skupini daju okvir tako što joj dopuštaju izostajanje s nastave jednom tjedno ili omogućuju korištenje komunikacijskih kanala i mreža u školskom sustavu. U Belgiji su neke škole i nastavnici pretvorili prosvjede u svojevrsnu terensku nastavu umjesto bilježenja neopravdanih izostanaka, a u mnogim se školama od učenika samo traži dokaz da su izostali s nastave zbog sudjelovanja u protestima.

Ipak, u Hrvatskoj je situacija bitno drukčija. Stručnjaci sociolozi razliku između tinejdžera iz ranije spomenutih zemalja i naših tinejdžera vide u razlikama u obrazovnim sustavima. Naš školski sustav, smatraju oni, ne odgaja aktivne i odgovorne građane. U školama se možda uči o problemu ekološkog zagađenja i klimatskim promjenama, no to znanje uglavnom je apstraktno, djeca napuštaju školu bez spoznaje o načinima zbrinjavanja otpada u vlastitome gradu ili znanja o tome što svi kao građani mogu učiniti kako bi utjecali na promjene politika. Ipak, svijest o klimatskim promjenama u Hrvatskoj raste i među odraslima i među djecom. No, to ne znači da su hrvatski tinejdžeri

spremni za prosvjede po uzoru na europske vršnjake. Tu je problem mnogo dublji, a to se posebno odnosi na konstantno izbjegavanje kritičkog razmišljanja u školskom sustavu i izvan njega. Razina svjesnosti o klimatskim promjenama pojavit će se i kod naših tinejdžera kad poraste i kolektivna svijest građana i građanki u Hrvatskoj. Usto, kako doznajemo od Društva za oblikovanje održivog razvoja, iako i mladi u Hrvatskoj vide klimatske promjene kao stvaran problem, gospodarski razvoj i radna mjesta brinu ih mnogo više.

Svakako je pohvalno i ohrabrujuće da mladi imaju sve veću ulogu u donošenju odluka o budućnosti našega planeta. Nadamo se da će se taj trend proširiti i među mladima u Hrvatskoj.

Prilagođeno prema: [www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/](http://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/neki-novi-klinci-u-borbi-protiv-klimatskih-promjena-8414291)
neki-novi-klinci-u-borbi-protiv-klimatskih-promjena-8414291

Smjernice za pisanje sažetka

Pročitajte zadani tekst.

Sažmite polazni tekst **svojim riječima**:

- tako da **navedete opće podatke** o polaznome tekstu
- tako da **odredite namjenu i temu** teksta
- tako da **navedete osnovne misli teksta i pojedinosti** koje ih podupiru
- tako da **odredite autorov stav** o temi.

LISTOVI ZA PISANJE
SAŽETKA

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica